

Generaldirektören

SiS strategiska plan

Uppdaterad 2017

Statens institutionsstyrelse

Besök Lindhagensgatan 126 Telefon 010-4534000
Adress Box 30224 Fax 010-4534050
104 25 Stockholm

E-post registrator@stat-inst.se
Internet www.stat-inst.se

Org-nr 202100-4508

Innehåll

Inledning.....	3
SiS uppdrag.....	3
Utmaningar	3
SiS strategiska styrning.....	4
Vision och verksamhetsidé	4
SiS etik	5
SiS 2020 – ett långsiktigt utvecklingsarbete	5
Strategiska områden	6
Uppdrag – Rätt rustade.....	6
Arbetsätt – kunskapsbaserat och rättssäkert.....	7
Medarbetare – trygg arbetsmiljö och rätt kompetens	8
Resultat – tydlighet och effektivitet.....	8

Inledning

Den strategiska planen anger målbilden för myndigheten på 3-5 års sikt och uppdateras årligen. Planen ska vara ett stöd i arbetet med att genomföra myndighetens uppdrag och fungera som en gemensam målbild för samtliga medarbetare.

Våra strategiska områden används som utgångspunkt för beslut om vilka mål och aktiviteter som ska prioriteras framöver. Genom kontinuerliga uppföljningar får vi kunskap om i vilken utsträckning vårt arbete leder oss i rätt riktning.

SiS uppdrag

Statens institutionsstyrelse, SiS, bedriver vård och behandling för flickor och pojkar med allvarliga sociala problem, samt för kvinnor och män med missbruksproblematik. SiS tar också emot ungdomar som har dömts till sluten ungdomsvård.

Vi ska:

- planera och leda verksamheten vid myndighetens särskilda ungdomshem och LVM-hem,
- anvisa plats för de flickor och pojkar samt kvinnor och män som placeras på de särskilda ungdomshemmen respektive LVM-hemmen på uppdrag av socialtjänsten varje år,
- svara för metodutveckling, forskning och uppföljning av vårdresultat samt utvecklingsarbete,
- utforma vår verksamhet så att den utgår från flickors och pojkars samt kvinnors och mäns villkor och behov,
- inför beslut eller andra åtgärder som kan beröra barn bedöma konsekvenserna för barn och ta särskild hänsyn till barns bästa,
- i vår verksamhet utgå från ett brukarperspektiv, och
- genom samverkan med andra myndigheter och övriga aktörer, verka för att brukarna får en sammanhållen vård.

Utmaningar

SiS står inför stora utmaningar framöver, vilken hänger samman med den ökade efterfrågan på platser. Landets befolkning ökar och åldersgruppen 16-18 år beräknas omfatta 63 000 fler personer år 2020 jämfört med fem år tidigare. Det är en ökning med cirka 22 procent under bara några få år. Domstolsverket räknar med att antalet mål enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) kommer att öka med 18 procent under denna period. Domstolsverket räknar även med att antalet mål enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) kommer öka med cirka 10 procent. Detta kommer innebära svårigheter med att uppfylla myndighetens samhällsuppdrag –

dvs. att anvisa plats omedelbart. Bristande tillgång till platser innebär även minskade möjligheter till att differentiera vården utifrån ålder och vårdbehov, vilket är central betydelse för att ge adekvat vård till flickor och pojkar och kvinnor och män.

Antalet barn och ungdomar i social dygnsvård har fördubblats under 15 år och det ansträngda läget inom socialtjänsten förväntas bestå under de kommande åren. Detta innebär utmaningar avseende att samordna insatserna mellan kommunerna och SiS.

Sammansättningen av ungdomar och klienter hos SiS har förändrats under senare tid. Flyktingsituationen har lett till att många ensamkommande placerats på SiS ungdomsinstitutioner. Klienterna inom missbruksvården blir allt yngre. Sammantaget ställer detta andra krav på kompetens och inriktning på vård och behandlingen.

Antalet slutenvårdsplatser inom barnpsykiatri är fortsatt lågt. Detta innebär att SiS ungdomshem kan behöva ha platser för att även tillgodose detta behov. Antalet dömda till sluten ungdomsvård har också ökat det senaste året, vilket innebär ett ökat tryck på SiS ungdomshem.

Konkurrensen om olika kompetenser på arbetsmarknaden är fortsättningsvis stor, vilket påverkar SiS möjligheter att rekrytera. Framförallt gäller detta kompetenser som behandlingsassistenter, lärare, sjuksköterskor och psykologer.

SiS strategiska styrning

Vision och verksamhetsidé

SiS vision Plats för förändring ger uttryck för att vi erbjuder en plats där flickor och pojkar samt kvinnor och män ges goda förutsättningar för förändring. Plats för förändring är en ledstjärna för verksamhetens inriktning och organisation på lång sikt.

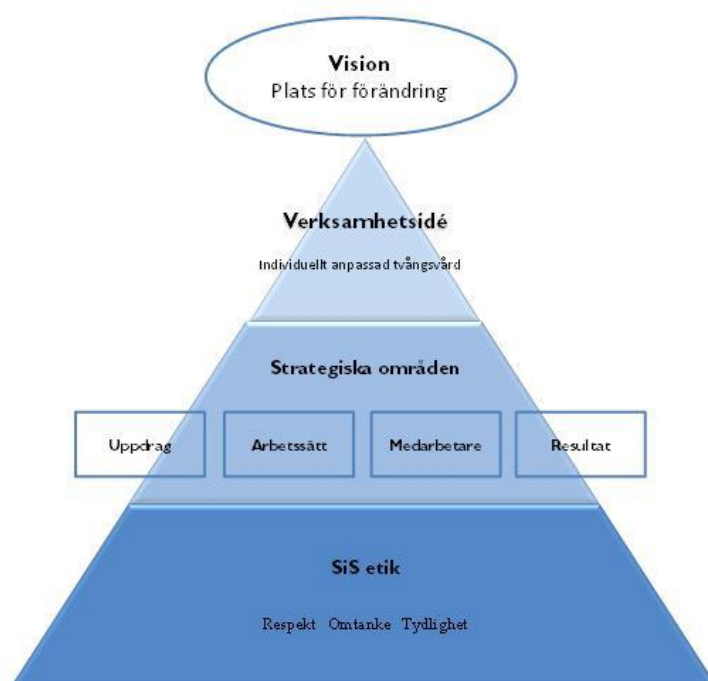
Vår verksamhetsidé beskriver vad vi gör, för vem, hur och varför. Den beskriver med andra ord ramverket för vårt arbete.

Vi bedriver individuellt anpassad tvångsvård och verkställer sluten ungdomsvård. I samverkan med socialtjänsten ger vi ungdomar och klienter med allvarliga och omfattande psykosociala problem bättre förutsättningar för ett socialt fungerande liv utan missbruk och kriminalitet. Vården och behandlingen är jämlik och fri från diskriminering och utförs med god etik och hög kvalitet. Vårt arbete präglas av hög tillgänglighet och rättssäkerhet.

SiS etik

SiS etiska riktlinjer ska genomsyra all vår verksamhet. Vi utgår från att alla människor har lika värde och arbetar för att, så långt det är möjligt, bevara individens självbestämmande och integritet. Vi är särskilt observanta och medkännande när det gäller människor i utsatta och svåra livssituationer. Därtill strävar vi efter att bedriva vården utifrån rättvisa, jämlikhet och kunskapsbaserad vård och behandling.

Respekt, omtanke och *tydlighet* är grundstommen i hur vi bemöter ungdomar, klienter och medarbetare, vilket bidrar till trygghet för dem vi vårdar och till en bra och trygg arbetsmiljö för oss.

SiS 2020 – ett långsiktigt utvecklingsarbete

Det finns ett behov av att utveckla såväl ungdomsvården som missbruksvården. Inom ungdomsvården finns flera vetenskapliga utvärderingar som stödjer SiS utvecklingsarbete mot en mer differentierad och specialiserad vård. Det handlar bland annat om hur institutionerna ska organiseras, vilka metoder som ska användas och vilka kompetenser som krävs för att SiS på ett bättre sätt ska kunna erbjuda individuellt anpassad vård och behandling samt nå bättre effekter och resultat för flickor och pojkar i ungdomsvården och kvinnor och män i missbruksvården. Detta utvecklingsarbete ger avtryck inom samtliga strategiska områden.

Strategiska områden

SiS fyra övergripande strategiska områden: uppdrag, arbetssätt, medarbetare och resultat ska stödja oss i strävan att nå vår vision.

Alla institutioner, verksamhetskontor och avdelningar på huvudkontoret bidrar gemensamt till att stärka myndigheten inom vart och ett av de strategiska områdena.

Nedan redogörs för SiS målbild inom respektive område.

Uppdrag - Rätt rustade

SiS har kapacitet för att omedelbart anvisa en lämplig plats oavsett kön, ålder och vårdbehov även när efterfrågan är som störst. Institutionerna är utformade för att upprätthålla nödvändig kompetens för sina uppdrag. Det innefattar att institutionerna har rätt organisatoriska och lokalmässiga förutsättningar. Institutionerna är placerade för att ge bra möjligheter till rekrytering, kommunikationer, samhällsservice och med geografisk närhet till uppdragsgivaren. Vi kan öka och minska antalet platser såväl lokal- som resursmässigt för att anpassa oss till socialtjänstens efterfrågan samt säkerställa att det finns tillräckligt med vårdplatser utifrån de behov som finns. Vi fortsätter att arbeta för en ökad genomströmning med hjälp av interna vårdkedjor och tidig planering för utskrivning. Vi är rustade för att ta emot de ungdomar och klienter som har ett utagerande beteende.

Vi följer noga förändringar i efterfrågan på våra tjänster och förändringar av SiS målgrupper samt analyserar de faktorer som kan påverka framtida placeringsmönster. Vi utvecklar verksamheten mot en ökad specialisering och differentiering för våra målgrupper. Placeringen av våra ungdomar och klienter ska vara kunskapsbaserad och ske utifrån bland annat hög och låg risk.

Vi har en gemensam standard för SiS institutioner och myndighetens gemensamma krav är tydliga. Lokaler, teknisk säkerhet och utemiljöer är utformade med myndighetsgemensamma standarder som grund. Lokalerna är effektiva och verksamhetsanpassade och skapar förutsättningar för en trygg och säker vård. Myndigheten har en standardiserad teknisk infrastruktur och en IT-plattform som stödjer hela myndigheten. Dessa myndighetsgemensamma standarder gäller för lokaler avsedda för boende liksom för andra typer av lokaler, till exempel skolbyggnader. Lokalerna för skolan är utvecklade i enlighet med elevernas behov av särskilt stöd och för att kunna kommunicera med hemskolan.

Huvudkontoret ansvarar för övergripande styrning, stöd, normering och utveckling. Verksamhetskontoren ansvarar för styrning och stöd till institutionerna i respektive verksamhetsområde.

Arbetsätt – kunskapsbaserat och rättssäkert

SiS institutioner bedriver kunskapsbaserad vård och behandling i enlighet med myndighetens riktlinjer och utifrån individens behov, oavsett kön. Vår expertkunskap om kunskapsbaserad institutionsvård genomsyrar arbetet. Kunskapen är aktuell och bygger på en nära relation till forskningen. Kunskaper och erfarenheter från SiS-finansierad forskning och utvecklingsarbete implementeras fortlöpande i verksamheten. Institutionsarbetet är också inriktat på att stödja flickors och pojkars och kvinnors och mäns utveckling inom olika sociala områden som skola, arbetsliv, familj och fritid. SiS samverkar med andra vårdgivare för att klienter och ungdomar ska få tillgång till behövliga stöd- och vårdinsatser.

Som ett led i att hålla en hög och jämn kvalitet i vården är verksamheten inom SiS normerad. Riktlinjer för innehåll och utförande av vård- och behandlingsarbetet på våra institutioner är implementerade. Vården och behandlingen är jämlik och fri från diskriminering och utförs med god etik och hög kvalitet.

Vår vård och behandling är differentierad vilket innebär att flickor och pojkar och kvinnor och män placeras utifrån sina individuella behov. För att skapa goda förutsättningar för utrednings-, motivations- och behandlingsarbete ska alla institutioner vara helt fria från förekomst av droger. Vi har rätt kompetens och rätt behandlingsmetoder för ungdomar och klienter utifrån deras individuella behov. Våra metodutbildningar utgår från gemensamma riktlinjer. Vi har särskild kompetens och förmåga att ta hand om ungdomar och klienter med utagerande beteende och utvecklar verktyg för detta, vilket stödjer oss i vår strävan efter att hot eller våld inte ska förekomma på våra institutioner. Därutöver har vi stärkt vår förmåga att arbeta med individer som helt saknar nätverk, t.ex. ensamkommande barn och ungdomar, utifrån både språk- och metodkompetens.

För att säkerställa att myndigheten upprätthåller nödvändig kompetens inom LSU är de uppdragen koncentrerade till vissa institutioner.

SiS skola är likvärdig all annan skola och vi ger skolundervisning i enlighet med SiS timplan. Institutionernas uppdrag är, så långt det är möjligt, renodlade så att vissa institutioner enbart tar emot skolpliktiga flickor och pojkar. Dessa består av ett tillräckligt antal platser för att ge elevunderlag i undervisningen.

Barnperspektivet ingår som en naturlig del av verksamheten inom såväl ungdomsvård som missbruksvård. Personalen har kunskap om, och ungdomar/klienter får information om, barnkonventionen och mänskliga rättigheter. Ungdomar och klienter ges möjlighet att påverka vardagen och verksamheten på den avdelning där de vistas. Med stöd av enhetligt och systematiskt genomförda brukarforum och fokusgrupper tar

vi tillvara ungdomarnas och klienternas synpunkter och upplevelser av vår verksamhet. Vår egenkontroll bidrar till en löpande förbättring av verksamhetens kvalitet.

Sättet vi utför vår verksamhet på, innefattande både bemötande och omhändertagande av ungdomarna och klienterna, ska vara förankrat i myndighetens etiska riktlinjer och vara rättssäkert. Institutionernas personal har kunskap om och förutsättningar att tillämpa de regelverk som gäller för myndighetens verksamhet.

SiS verkar för att öka personalens medvetenhet om att bedriva vård utan samtycke och utveckla förhållningssättet gentemot ungdomar och klienter. Vi begränsar därför behovet av tvångsåtgärder och förbättrar ungdomarnas och klienternas upplevelse av vården.

Medarbetare – trygg arbetsmiljö och rätt kompetens

SiS är en attraktiv, jämlik och inkluderande arbetsplats. Vårt inkluderande förhållningssätt ger oss ett öppet klimat och skapar engagemang. Vårt arbetsmiljöarbete är systematiskt vilket bidrar till en säker och trygg arbetsmiljö för alla anställda. Arbetstider och schemaläggning bidrar till en effektiv verksamhet och ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Vårt systematiska arbetsmiljöarbete är integrerat i verksamheten och löpande uppföljning bidrar till förbättringar.

Vi har rätt kompetens för det arbete vi utför. Vi arbetar kontinuerligt med att utveckla medarbetarnas kompetens och har en plan för vår strategiska kompetensförsörjning. Sammantaget bidrar detta till att vår verksamhet håller hög kvalitet.

Vi arbetar aktivt och långsiktigt med att bygga upp vårt arbetsgivarvarumärke för att göra SiS mer känt bland potentiella medarbetare för att bli en självklar arbetsgivare inom vård och behandling. Vi utför vårt uppdrag med stolthet.

Resultat – tydlighet och effektivitet

Vi använder våra resurser till prioriterade områden som bidrar till att vi kan utföra vårt kärnuppdrag. Vi arbetar för en ekonomi i balans.

Vi har en kontinuerlig och systematisk uppföljning av vår verksamhet som bidrar till att vi kan visa resultat av våra insatser och utveckla verksamheten så att den håller hög kvalitet. Uppföljningen säkerställer också att det inte finns omotiverade skillnader som har med kön att göra. Vi har ett gemensamt ledningssystem inom SiS.

Vi använder relevanta mått som bygger på data med god kvalitet och vi kommunicerar resultaten på ett lättbegripligt sätt till våra målgrupper och uppdragsgivare. Resultatredovisningen bygger på aktuella uppgifter från vår verksamhet, våra

uppdragsgivare och ungdomar och klienter. Vi mäter på ett systematiskt sätt våra insatser och resultat på såväl institutions-, verksamhetsområdes- och myndighetsnivå. Vi säkerställer att vi följer våra riktlinjer och att det finns en god intern styrning och kontroll i verksamheten.

SiS kommunikation är tydlig och öppen såväl inom myndigheten som utåt. Den är korrekt, trovärdig och lättillgänglig samt anpassad för mottagarens villkor. Den interna och externa kommunikationen samspelar och är en naturlig del i planer, beslut och projekt. Kommunikationen genomsyras av SiS värdeord respekt, omtanke och tydlighet och ska sträva efter att vara jämlik så att alla grupper känner sig inkluderade och representerade.

Vår interna kommunikation ger förutsättningar för god kunskap om gemensamma mål, planer och beslut. Den utvecklar samhörigheten i vår geografiskt spridda organisation.

Vår externa kommunikation ger våra målgrupper, uppdragsgivare och omvärld ökad kunskap om myndigheten samt skapar en positiv bild av SiS verksamhet och underlättar därigenom rekrytering av medarbetare.